

Posamezna številka stane 1 koro.

Naročilna lista: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, četrt leta K 30—, izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inserati ali oznanila se računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišтво sprejema naročilno, laserale in reklamacije. — Telefon št. 220.

# STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 koro.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije so pošiljne prosle. — Telefon št. 220.

21. številka.

Maribor, dne 23. februarja 1921.

Letnik XIII.

## Protestni shod

sklicuje Zenska zveza za Celje in okolico, dne 27. februarja pri Belom volu v Celju ob 3. uri popoldne. Na tem shodu bodo protestirale ženske iz Celja in okolice proti krivici, katero so zakrivila demokrati, ki so oropali ženske občinske volilne pravice, katero je že potrdil s svojim podpisom

sam regent. Vse res napredno in za vedne žene ter dekleta na shod, da pokažemo demokratom kaj se pravi: ogoljufati naše slovensko ženstvo že dokaj zaslužen podeljenega mu prava volilne pravice. Na shodu so nastopili za pravice našega ženstva član Jugoslovanskega kluba.

## Demokracija in „narodno edinstvo“.

Kar smo pričakovali, se je zgodilo. Demokratska stranka, ki se je borila uprav z donkišotskimi manirami proti takozvanim „separatistom“, je prešla z vihrajočimi zastavami v toliko osovraženi labor nasprotnikov „narodnega edinstva.“

Kakor znano, je bil v ustavnem odboru sprejet vladni načrt kot podlagaza specialno debato. V razpravi o 1. členu vladnega načrta, po katerem naj bi se glasil naziv naše države „Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca“, so zavzeli demokrati, zemljoradniki, komunisti (Narodni in Jugoslovanski klub nista bila zastopana), in muslimani stališče, da naj se priden gornjemu nazivu beseda „Jugoslavija.“ Proti temu so odločno ugovarjali srbski radikali, ki so izjavili, da tega ne odobrijo pod nobenim rogojem in Pašič je izjavil svojim prijateljem, da demisijskoro, ako bi pristali demokrati na naziv „Jugoslavija.“ A demokrati, ki so le v redkih slučajih hranjevali zvestobo načelu o „narodnem edinstvu“, so bili takoj pripravljani na izdatne koncesije, namenjene radikalom. V njihovem imenu je dr. Tomljenović predlagal, da bodi označba „Jugoslavija“ vsaj vzporedna z nazivom, predvidenim v vladnem načrtu. Radikali pa kljub temu niso odnehali in zgodilo se je nekaj neverjetnega: demokrati, frazeologi narodnega edinstva, so z mirno vestjo „pozabili“ ravnokar stavljeni predlog in odobrili naziv „Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca.“ S tem so krenili že iaktično v labor separatistov, federalistov, avtonomistov in kakorkoli se že imenujejo vsi „subverzivni elementi“ v naši državi.

Marsikdo se bo temu čudil in vendar je naša trditve istinita. Naziv: „Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca“ nam sicer pravi, čegava je država (Srbov, Hrvatov in Slovencev), toda s tem ji še nismo dali imena — kakor je ugotovil to demokratski poslanec dr. Mijan Roje na nekem zagrebškem zborovanju, in bi bila potem takem naša država zares edina v Evropi, ki bi ne posedovala imena. Značilno pa je stališče naših demokratov v tem vprašanju posebno radi tega, ker so iz partizanskih razlogov in ljubosti do vladnih jasli odnehali v zahtevi, ki je za edinstveni narod življenjskega pomena. Čeprav se zavedajo, da je država brez pravega imena nestvor, kateremu Evropa ne more zaupati, so kljub temu koncedirali srbskim radikalom in tako pokazali, da so zvesti hlapci velesrbstva ki se noče „inficirati“ z jugoslovanstvom. Prišli smo torej na mrtvo točko.

Ko smo praznovali po preobratu prvi narodni praznik, smo se veselili Jugoslavije, snovali smo nova društ-

va in jih imenovali „jugoslovanska“, sovražniki in prijatelji onstran mej so nas označevali kot Jugoslovane: in ta beseda, ki je napolnjevala dne 15. decembra 1918. leta ne samo ceste in ulice naših osvobojenih trgov, mest in vasi, marveč tudi vsa naša srca, naj bi sedaj ne imela prostora v ustavi, ker se temu protivi demokrate in čokorilovci? — Ali sta se borila naša velikana, Krek in Strossmayer, za takšno državo, v kateri naj bi igrali Slovenci in Hrvati zopet le vlogo zatiranih sužnjev?!

Radikalec Milorad Vujičić je v ustavnem odboru predlagal, da naj se v 6. členu 1. člena ustave določi tudi državna vera. Istotako se bomo borili proti tej nakani, ker stojimo na odločnem stališču enakopravnosti vseh veroizpovedi v državi.

Prva epizoda ustavnega boja nam je prinesla razočaranje. Pokazala je, da pripravila reakcionarna vladna ekipa za Slovence in Hrvate ogabno nadvlado srbskega plemena. Proti volji dveh plemen takozvanega „troimenega“ naroda hočejo izdelati za vsako ceno nazadnjaško ustavo, nasprotujočo modernim državno-pravnim in socialnim nazorom. Za posledice, ki se bodo rodile iz tega dejstva, bosta nosili odgovornost tisti dve stranki, ki ju je volilo večino le eno plemo. — Slovenci in Hrvati so porinili dokaj tehtni razlogi v boje vrste proti nazadnjaštvu demokratov, kajti kdor je opazoval notranje-politične dogodke v naši državi od preobrata do današnjega dne, na žalost ni opazil ob večkratnih prilikah slovesno zajamčene enakopravnosti, marveč žaljivo zapostavljene „avstrijskih predrncev.“ Kako lahko bi bili v tem pogledu demokrati marskaj dobrega storili, pa zgodilo se je nasprotno, saj so ravno slovenski in hrvaški demokrati sejali v Beogradu razdor. Ako bi jim bila jugoslovanska ideja dragocena nego vladna korita in interesi stranke, bi morali kot vzorni „pionirji jugoslovenstva“ napovedati v ustavnem odboru velesrbskim težnjam oster boj in se pridružiti resni opoziciji, ki je že predložila pametne ustavne načrte. A tega niso storili, ker se sami strinjajo z načeli, ki so jih za časa emigracije poveljevali na Krfu razni proesorji beograjske univerze v svojih predavanjih. Ako leži danes ideja pravega jugoslovanstva poražena na pozorišču ustavnega boja, je to zakrivila naša laži-demokracija, ki je v svoji strankarski preračunovitosti lomila kopje za Pribičevića, Pašiča in Čokorila.

Ironično se sliši, da so demokracije degradirali živo besedo „narodno edinstvo“ na pocest-o frazo in vendar je na žalost — resnica.

## Inkvizicija v „svobodni“ državi.

Pašičeva vlada stoji na tako prozaični-peščeni tleh, da je njen predsednik ali na bolniški postelji, ali pa se pogaja kot rekonvalescent z zemljoradniki in muslimani, dasi se brani ti dve stranki, da bi klonile svoj tilnik pod vladni jarem.

Pri pogledu na to trhlo Pašičevo vladno večino uganjajo naši zunanji sovražniki napram našemu življu v sosednih državah največje nasilnosti, dobro vedoč, da se slabotna beogra-

jska vlada niti zmenila ne bo za uničeno last, življenje in otročeno esahno varnost naših neodrešenih bratov.

Jetična Avstrija preganja naše koroške trpine na vse mogoče germansko inkvizitorske načine. V zadnjem času je že začela zavratno iz zasede streljati na naše najboljše voljube in voditelje koroških Slovencev: italijanski fašisti uničujejo pod zaščito karabinijerskih bajonetov društveno last naših južnih bratov, a na-

ša „svobodna“ domovina pri pogledu na to barbarsko početje Nemcev in Italijanov ne smatra teh dveh za naša dva najbolj opasna sovražnika, ampak katolicizem. Ne, da se odvzame sestradanim Nemcem korajža za nadaljne pogone napram Slovincem, ne da se protestira proti vandalističnem divjanju fašistov, ampak razni Pribičevići, Zerjavi in Baltiči hočejo prisiliti javnost, da vidi kriveca vsega jugoslovanskega gorja v državi najzvestejših elementih — katoličanih.

Barabo: Italijana in Nemca nam izpusti Pašič! na križ, ven iz naše srede s katolicizmom! je danes krik in delovanje onih, ki hočejo iz egotističnega koritarstva in vladohlepa odvrniti pozornost vzroka vsega našega zla od sebe in zvaliti vso odgovornost ljudske nevolje na — katoličane.

Da ostanejo pri vladnem krmilu Pribičević-Zerjav-Baltič, se mora začeti z iztrebljenjem katolicizma prav pri korenini — pri mladini. Sokol naj izključe iz mladih src to, kar je zasedila slovenska mati življenjsko blagoga v mlado srce. — Starejše mestne katolike naj odvrnejo od katolicizma razni Miloševići, ki bodo začeli ozna- njati evangelijske narodne cerkve po naših mestih in trgih.

Sokol mora v naše šole, narodna cerkev se mora vkoreniniti med Slovence, da so ta udarec po katolicizmu doseže vsaj deloma, so morali najzagrizenejši liberalci v višji šolski svet, na čelo deželne vlade, in kar se je zvršilo z višjim šolskim svetom in deželno vlado, to se bo izpeljalo od deželnega predsednika navzdol do zadnjega vaškega župana.

## Na naslov obratnega ravnateljstva v Ljubljani.

Št. Ilj v Slov. gor. in obmejne občine nimajo zdaj železniške postaje za blagovni promet. Z izgubo Špilja smo tudi izgubili postajo. Št. Ilj je samo le majhna postajališče. Po vso tovarno blago bi morali zdaj iti in ga tudi nalagati na Pesnici, ki pa je od Št. Ilja oddaljena 10 km. V tem oziru imamo zdaj tu na meji grozne situosti. Obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani nam sicer obljublja, da se bo zdaj v spomladi začelo s preureditvijo postajališča Št. Ilj v postajo. Pa kdaj bo to delo dovršeno, še Bog ve. Do tistega časa pa bomo vedno brez prave postaje. Neštevilokrat smo že prosili, naj nam vendar grede merodajni krogi na roko, pa vse zastonj. Blago pride do Pesnice po tovarnem tärnu, in potem od Pesnice v Št. Ilj brzovozno, kar včasih več stane kot je vredno vse blago. Neštevilokrat smo prosili, da bi naj blago šlo vendar naravnost v Št. Ilj in bi se računil ves dovoz do Špilja kakor prej po tovarnem tarifu. Pa merodajni krogi se izgovarjajo, da ni v Št. Ilju skladišča, akoravno se takoj naravnost iz vagona prevzame, in naloži blago. Obratno ravnateljstvo noče spoznati naših upravičenih zahtev, se vedno sklicuje na razne paragrafe, akoravno bi nam obmejni Slovincem vendar moralo na roko iti, ker tukaj še vedno hujskajo razni elementi zoper našo državo. Zdi se nam, kakor da bi merodajni krogi nalašč tako delali in pomagali tistim, ki delajo zoper konsolidacijo državne misli na meji. Tudi nam i reči še vedno plebisit. Če so naše oblasti na Koroškem tako delale, potem ni čuda, da je na Koroš-

Da se pa prikrije višek liberalne korupcije, ki bo sledila z izvedbo občinskih volitev, se hočejo Pribičević-Zerjav-Kukovec in Baltič skriti za državno zaščito. Ljudstvo ne sme zvedeti nasilja, ki se bo izvršilo v najkrajšem času od najvišjega uradnika do vaškega župana, radi tega bo začel krilatiti Zerjavov demokratizem časniške cenzure. „Jutro“ napoveduje da so se vladni slovenski demokrati že proglasili za državo, ta proglas bo šla cenzura, javnosti se bo tem potom prikrilo, na kak način se hoče ohraniti pri vladnih koritih najšibkejša stranka slovenskega liberalizma.

Pri vsej tej sokolsko cenzurski inkviziciji, katero hočejo izvesti naši liberalci ne nad Nemci in Italijani, ampak nad lastnimi brati v „svobodni“ domovini naj dobro pomni ta gospoda, da bo ljudstvo s časom spoznalo in uvidelo: Kedo je resnični Baraba, ki spada na križ in kedo je nadolžen.

Sokolizacija šol, sama liberalna korita in površne cenzura to niso znaki naše notranje moči, ampak slabosti interiorja manjšine nad večino in pojevanje vsakršnega ugleda naše države pri sosedih, ki so kljub podpisani mirovni pogodbi naši največji sovražniki!

Naši bratje na Koroškem in na Gorisko-Primorskem nas prošijo pomoči zaščite; a mesto da bi z vsemi močmi zaščitili naše zasluženo bratstvo, se je začelo z inkvizicijo napram istim bratom v že osvobojeni domovini. Na delu in površju ste danes slepota za razmere izven naše države; na znotraj pa strankarska inkvizicija, ki bo dosegla pri bodočih občinskih volitvah svoj višek.

kem plebisit tako izpadel. Avstrijski Nemci grejo svojim obmejnimi ljudem povsod čudovito na roko, nam pa lastni ljudje delajo grozne situosti, ter nam trgajo ljubezen do Jugoslavije naravnost iz srca.

Omenimo samo en dogodek: Pred dnevi je dobila tukajšnja Kmetijska podružnica za tukajšnje vinogradnike en vagon modre galice. Vagon je prišel do Pesnice in načelnništvo je prošlo telefonično pesniškega šefa, naj pošlje ta vagon do Št. Ilja. Prijazni mož ni tega hotel storiti in se je izgovarjal s predpisi. Podružnica je morala poslati dve in pol ure daleč na Pesnico svojega zastopnika, ga plačati, da je tam rešil vagon in ga zopet do Št. Ilja oddal brzovoznim potom. A ta vagon je pa stal samo od Pesnice do Št. Ilja 1706 K 20 v. Tako delajo z obmejnimi Slovenci. To je skandal; ki se ga mora javno prikriti. To je hvaljeznost za to, ker smo se mi Sentiljčani vedno tako narodno zavedali in desetletja se uspešno bojevali zoper najhujše narodne nasprotnike — priseljene Svabe. To imamo zdaj. Človeku se kriči od jeze srce. Tako slabo se nam še ni godilo pod staro Avstrijo! Mi moramo vse reči še enkrat dražje plačati, ker smo pač — obmejni Slovinci.

Kmetijska podružnica dobi prihodnje dni žveplo, apno itd., torej nujne gospodarske potrebščine, pa vse gro po istem potu, kakor je to v zgorajšnjem slučaju popisano. To so nezaslišane sekature! S čim smo si mi to zaslužili?!

## Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Ustavni odbor se je na zalnjih sedanj pečal z debato od 5. členu ustave do 11. O vseh točkah teh členov še ni prišlo do popolnega sporazuma.

Demokratsko časopis-e raznaša, da stoji pogajanja z

zemljoradniki pred zaključkom, da bo stobil klub v vlado. Ta poročila ne odgovarjajo resnici, ker se pogajanja z zemljoradniki še ravno tam, kjer so bila v začetku. Glavna sorna točka med vlado in zemljoradniki je vprašanje agrarne reforme. O zemljoradniški zadevi agrarne reforme bo sedaj razpravljaj ministrski svet.

Trgovska pogajanja z Italijo se bodo pričela še ta mesec.



Razmejitveno komisijo glede razmejitve med nami in Italijani bodo sestavili v Ljubljani še ta teden in bo ta komisija pričela takoj že z delom.

Minister dr. Kukovec se bo udeležil industrijske razstave v Londonu, kamor je že odpotoval preko Pariza.

#### ANGLESKA.

Zavezniška konferenca je začela 21. t. m. zborovali v Londonu. Na tej konferenci so zastopane po svojih delegatih Anglija, Francija in Italija. Med prvimi točkami dnevnega reda te konference je orijentalno vprašanje. London bi naj poravnal obstoječi spor med Grčijo in Turčijo, v Mali Aziji. Grki so proti reviziji severjske pogodbe in naglašajo, da bodo znali sami varovati svoje interese v Mali Aziji in prosijo samo tozadevne moralne pomoči od strani entente. — Turki pa zahtevajo revizijo severjske pogodbe.

#### RUSIJA.

Govorice o ruski boljševistični ofenzivi bodo odgovarjale resnici, sicer ne bi delale druge države takih priprav proti boljševistični ofenzivi.

Poljska in Francija ste sklenili zvezo, da se boste med seboj podpirali, ako bi ruski boljševiki napadli Poljake.

Bolgari so se tudi zavezali, da bodo dali Rumunom na razlog svojo armado, ako planejo ruski boljševiki spomladati po Rumunih.

Iz Carigrada prihajajo poročila, da pripravljajo tamkaj stanovanja za 40.000 angleških, 12.000 francoskih in 10.000 italijanskih vojakov. Carigrad bo postal nekako zbirališče protiboljševiške vojaške akcije.

### Politična poročila.

**P. POLOM SOC. DEMOKRATOV.** Dne 20. svečana se je vršila v Slivnici pri Mariboru „imeniten“ socijaldemokratski shod. Kot govornik je nastopil krojaški mojster Kisovar, kateri si je pred kratkim priložil častno ime: „narodni poslanik.“ Na shod je prihitelo nekaj njegovih pristašev, par samostojnih, tudi naših krščansko mislečih mož ni manjkalo. Njegov govor, bolj rečeno: vezanje otrobov, je trčil na odpor celo pri lastnih „sodrugih.“ Slišali so se ostri medklici: „Lagali ste nam!“ Govornik je končal ves opehan in razžaljen, ker so mu silno nagajali in ga motili med „izvajanjem.“ Nato so ga vprašali njegovi volilci, kaj je že za nje dobrega ukrenil v državnem zboru. Seveda nismo slišali zaželenega odgovora. Obljubili so mu vsi brez razlike, da pri prihodnjih volitvah ne bo zanj nihče več glasoval.

**P. VOLITVE V PRUSIJI.** Dne 20. februarja t. l. so se vršile volitve v prusko zbornico. Izid volitev še sicer ni znan, toda toliko je gotovo, da so prinesle to volitve poraz socijalnim demokratom. Pridobili so največ nemški nacionalci in nemška ljudska stranka. Volitve so se vršile v znamenju koalicije med ljudsko stranko in večinskimi socijalisti. Pri zadnjih volitvah leta 1919 je bilo izvoljenih 145 socijalnih demokratov, 94 pristašev centurama, 50 pristašev nemške nacionalne ljudske stranke, 24 neodvisnih, 66 demokratov in 21 pristašev nemške ljudske stranke.

### Dnevne vesti.

**d. NE PODPISUJTE!** Liberalci in samostojneži že ponekod lovijo podpise za kandidatske liste za občinske volitve. Opozorjamo naše somišljenike, da naj ne podpisujejo nobene take listine. Ko bo izdan volilni red za občinske volitve, bodo naši zaupniki dobili potrebno navodila. Torej: Ne podpisujte volilnim nasprotnikom prav nobene listine!

**d. SLOVENKE PROTESTIRAJTE!** Ženske ste po krivdi liberalcev in samostojnežev oropane volilne pravice v občinskih zastopih. Naša ljudska stranka, ko je bila na vladi, je tudi ženskam dala volilno pravico. Za občinske volitve v Sloveniji, ki se bodo vršile baje meseca aprila 1921, pa se je določilo o ženski volilni pravici črta. Zato, dasiravno je regent podpisal doti-

čni volilni red. Da se je sedaj po za- slugi liberalnih in samostojnih izvo- ničarjev vzela ženskam volilna pravi- ca, je to čisto navaden rep. Ze pred vojsko so imele ženske vsaj kot dav- koplachevalke volilno pravico. Zdaj pa imajo samo pravico trpeti in davke plačevati. Slovenke! Protestirajte! — Skličite protestne shode! Pošljite bro- zjavne proteste regentu in ministrs- kemu predsedniku!

**d. RAZMEJITVENA KOMISIJA** za Primorje. Predsednikom razmejit- vene komisije za Reko je imenovan general Majster, kar je sprejela slo- venska javnost v veliko zadovoljnost- jo. Splošno se pa tudi izraža želja, da bi se imenovala za člane komisije o- sebe, ki poznajo razmere in imajo sr- ce za naše Primorje. Naj bi ji bil na prim. pridoljen polkovnik Skrabar, ki je rojen Tržačan, značajan človek in zaveden Slovenec in prevzet zama- nja za našo neodrešeno domovino. Zlasti primorski rojaki bi sprejeli to imenovanje z navdušenjem in bi jim služilo v pomirjenju, da bodo njihovi interesi zastopani dobro.

**d. APAČKA KOTLINA.** Zadnje dni preteklega tedna je posebna komi- sija deželne vlade imela komisijski ogled državne meje v apački kotlini. Slo. se je za gospodarske odnose po- sestnikov, ki mejijo ob Muro. Zastop- niki občin, Nemci, niso hoteli niti pro- tokolov podpisati. Ti ljudje še vedno upajo, da jih bo otela bankerotna N- Avstrija.

**d. ZA MOHORJEVO DRUŽBO** na dno, gg. poverjeniki! Vsako nedeljo opozorite na važnost dobrih knjig s posebnim ozirom na družbena darila. Spomnite ljudstvo na obilne odpustke te cerkvene potrjene bratovščine in na številne sv. maše duhovnikov družbe- nikov. Pri velikonočnem popisovanju in drugih prilikah osebnega stika o- pozorite posameznike na pristop. Po šolarjih opomnite starše na vpis. Za- ložite prispevke (po 19 K) za počasne plačnike ali pogodite se z družbo na plačevanje v obrokih. Družba rabi ma- seca marca številce (za natis) in ime- na (za vpis v bratovsko knjigo v svr- ho odpustkov) bolj še ko denar, ki ji prav pride tudi po leti. Jesen ali na- zimo, ko dojdejo knjige, pa navadno vsak rad rad odrine ono malenkost. Ako bi kdo ne zmogel, darujejo drugi za pošto kako kronico več, da ne trpi poverjenik preveč. Mohorjeve družbe zaradi velike koristi ne kaže puščati v nemar. Zato na noge zadnji teden, gg. poverjeniki, je apostolsko delo!

**d. PONIŽNO VPRAŠANJE** višje- mu šolskemu svetu. Po liberalnem re- ceptu reorganizirani višji šolski svet vprašamo: Ali mu je znano, da so se udeležile liberalne učiteljske plesa — nemškega „Männergesangsvereina“ v Mariboru. Takrat sta lopnila „Jutro“ in „Narod“ po častnikih, ki so se ga tudi udeležili in sta nasvetovala, naj se jih premesti v Maccdonijo. Mar do- tični opazovalec ni videl, ali ni hotel videti tudi naših liberalnih učiteljic, ali so se sukale v svoji razposajenosti z nemškimi kavalirji. Res, lepa naro- dna zavednost liberalnih učiteljic, ka- tero imajo sicer vedno na jeziku, pa dejansko jim je zabava nad vse in če tudi je ultra nemška! In potem se še čudimo, da naš priprosti človek ne po- seduje narodne zavednosti. Radoved- ni smo, kakšno stališče zavzame višji šolski svet proti tem učiteljicam. Ako bi hotelo biti liberalno časopisje do- sledno, bi moralo tudi v tem slučaju predlagati premeslitev, no, recimo v Nemško Avstrijo, oziroma Koroško — kjer preganjajo naše zavedno ljuds- vo. „Učiteljski Tovariš“ ima priliko, da stavi te svoje vrstnice na „pran- ger“, kakor je porival svoječasno uči- telje Slomškove zveze v stope.

**d. „TABOR“ KRADE ČLANKE.** Že rajni „Delavec“ je bil mojster v — kraji celih članikov. Pa „Delavec“ se je pri tem nepoštenem poslu držal žla- hte in izrezaval članke iz „Nove do- be.“ „Delavec“ potvorjeni sinko „Ta- bor“ pa je začel krasti članke iz „Ju- goslavije“, ki je taboritom presnelo malo v političnem sorodstvu. V „Ta- borovi“ št. 41 je celi članek „Stali- šče dr. Vošnjaka“ vzeti iz „Jugoslavi- je“ od 19. t. m. Je dobro včasih, da se kaj citira iz drugih časopisov, pa po- štenost zahteva, da se navede vir, o- ziginalni „Tabor“ pa citira kar cele tuje članke in jih poriva v svoje pre-

dale brez označbe vira, od koder jih je pofatil. Toliko, da pribijemo libe- ralno žurnalistično nepoštenost.

**d. KORITO V DELU.** Iz zaneslji- vega vira smo zvedeli, da že dolbejo za liberalnega profesorja in sokolaša g. Pivka v Mariboru na vladnem me- stu posebno korito. Za zasluge, kate- re si je stekel ta gospod za sokolstvo, bo sedaj povzidan v organizatorja so- kolstva in bo povabljen k temu koritu od samega g. Svetozarja Pribičeviča. Radovedni smo, kaj neki bo prejel g. Pivko v nagrado za njegovo delo, ka- tera je vršil kot „legionar“ v Ita- liji.

**d. LJUDSKO STETJE** v St. Ilju v Slov. gor. Skupno število prebiva- lstva 1061, moških 507, žensk 554, dr- žavljanov SHS 889, tujih 107, neodlo- čenih 65, rim. kat. 951, pravoslav. 1, protestantov 109, Slovencev 875, Srbo- hrvatov 4, Italijan 1, Nemcev 179, Madžar 1, Čehoslovak 1. — Število vilo prebivalstva je napram ljudskem štetju leta 1910 padlo za 115, število Nemcev se je zmanjšalo za 22, Sloven- cev pa za 23, protestanti so narasli za 25.

**d. ZOPER SOKOLIZACIJO** šol se je protestiralo pri Sv. Križu na Murskem polju na zadnji seji dne 13. t. m. Sploh se naj v šoli ne agitira ne za Sokola, ne za Orla, ker šola ni nikaka politična arena, da bi se že v nežni mladosti otroci navajali na- sprotnstva in sovraštva. Cilj šole bodi le edino versko in pravno vzgojo in po- duk. Telovadba, ki je že davno obve- zen šolski predmet, se pa lahko ure pri vseh učenceh enako, četudi z ve- čjo vmeno in večjem obsegu. Vsem o- sebam pa, katere so že iz šole izsto- pile, so pa na razpolago izven učnih ur vsi šolski prostori in šolska telova- dišča in to vsem strankam in vsem korporacijam. Z vsiljevanjem sokol- stva med našo šolsko mladino pa od- ločno rečemo: Gospodje, proč roke od vzgoje naših šoloobveznih otrok!

**d. IZKIDAJMO** trboveljski gnoj! Tako kriči celjska „Nova doba“ in o- pozarja svoje čitatelje na smrad „tr- boveljske kloake“. Celjski tekci svet- ljeno malo več opreznosti v kričanju, ker sme mnenja, da bi bilo dobro, a- ko bi pogledala vsaj malce okoli sebe, saj se nahajamo (žalibog) od Mure do Soluna v demokratsko-radikalni klo- ki. Toda nihče naj ne misli, da je na- men teh vrstic, ščititi čitavostjo okoli Trboveljske družbe. Na misel nam je padla namreč tista prislovica, ki je med ljudstvom razširjena: „Kdor se huduje nad smrdom...“

**d. TO SO NARODNJAKI!** Po smrti znanega večnega kandidata in gostilničarja Kresnika na Crešnjevou so se znova začeli polegovati za nje- govo gostilno, ki je bila prava kova- čnica peklenjskih naklepov zoper na- rodno zavedne Slovence. Kresnikovi zvojnici so začeli nabirati podpise za zopetno podelitev gostilniške koncesije Čudno in prav žalostno je, da je tu- kajšnji učitelj Planer dal kot prvi svoj podpis za gostilno, katere je itak že odveč, kajti tukajšnjim potrebam zadostuje več kot dovolj sedem go- stiln, ki se nahajajo v naši občini. Kot drug dobronarčen gospod, ki skrbi za dobrobit samostojnežev je bil bivši poslanec načelnik Budz, ki je pa bil med tem časom že premeščen. Vsem, ki se s tako glnljivo skrbjo potegujejo za gostilno samostojnežev, želimo obilo zabave na dan otvoritve te nepotreb- ne gostilne!

**d. CRNE KOZE** v Celju poneha- vajo. Listi poročajo, da ponehavajo razsajati v celjski okolici in v Celju črne kozе.

**zg. SAVINJSKA DOLINA.** Pred nekaj dnevi se je nekdo popolnoma po nepotrebnem obregnil ob Čevljarsko zadruho v Vrbovcu in jo je prav ne- okusno napadel. Vidi se, da dopisnik nima pravega smisla za podjetje, ki je v težkem položaju morao bežati iz Goriškega ter se sedaj iz važnih, tu- di narodnih momentov vrača v neos- vojenjo ozemlje. Pribiti moramo še samo, da je zadruha znana in priz- znana vsled njene solidnosti svojih iz- delkov.

**d. OD SV. ROKA PRI SMARJU.** Na naslov finančnih oblasti v Mari- boru in Ljubljani. Tu je dobil lansko leto tobačno zalogo zaveden in pošten Slovenec, sedaj župan in trgovec gos- pod Pustek. To pa našim nemčurkim

samostojnežem ni dalo mirnih dnovov, iskali so invalidov in ker istih ni bi- lo, so pa naredili tu enega, že pred vojno bolehnega človeka, ki ni vohal smodnika pri vojakihi, in ker nima de- narja, iskali so ti rovarji po posojil- nicah posojila za tobačno zalogo, ki bo lasti nemčurjev kot Wagner, Löschi- nigg, Debelak itd. Ta invalid Ander- luh pa bo dal ime in bo tako prešla zaloga iz slovenskih v nemčurske ro- ke. Oni so delali vztrajno ter tako so tudi preslepili finančno upravo v Ma- riboru in Ljubljani ter bodo zopet go- spodarji nad nami ubogimi Slovenci, kakor so bili v rajni Avstriji. Dokler je imel zalogo posiljenec v samostoi- nih Habjanovih mokrih prosorici zra- ven stranišč in štale, je bilo raditega prostora dovolj pritožb, a sedaj bo pa glavna zaloga proti vsem predpisom nazaj prestavljena in sicer v ravno te prostore, kjer bo Nemec Debelak vo- dil prodajo pod firmo invalida Ander- luha, zatorej upravičeno kličemo: Fi- nančno ravnanje v Mariboru in v Ljubljani, posveti v ta brlog in nar- di red!

**d. BOJ** med lovci in kmeti. On- stran Solte, v Humu, imajo štajerski lovci v najemu občinski lov. Kmetje, nahujskani od Radičevih agentov, so pa sklenili, pognati „tuje lovce“ ob pr- vi priliki preko Solte. Lovci so se mo- ralno polagoma umikati, kmetje so do- bili pogum in navajali na lovce z do- tikami in sekirami. Lovci so posegli po orožju. Ko se je eden izmed držnih napadalec zgrudil težko ranjen na tla, so se kmeti spustili v beg.

**d. RODBINSKA ZALOIGRA.** Po- sestnik Kregar na Velikih Radnjah je v pijanosti za kratek čas kaj rad pretepaval svojo ženo in brata. Ko je pred par dnevi v vinjenosti hotel to ponoviti, sta se mu postavila v bran. Med pretepom je priletel domač lonec Kregarju s tako silo v glavo, da je kmalu nato umrl. Zeno in brata so aretirali.

**d. REVIZIJA STIPENDIJ.** Po sklepu ministrskega sveta se po kon- čanem semestru ukinejo vsem dijakom v inozemstvu št. pendije. Zadeva se bo revidirala in reorganizirala.

**d. MILAN P. SAVČIČ.** V Beogra- du je umrl ravnatelj lista „Epoha“ in narodni poslanec Milan Savčič. Bil je pristaša demokratske stranke.

**d. TOBACNA GLAVNA ZALOGA** v Prevaljah je razpisana do 22. mar- ca 1921 potom javnega natečaja. V enoletnem času od dne 1. januarja 1920 do dne 31. decembra 1920, se je v tej zalogi pridoljenim prodajam od- dalo tobačnih materijalov za 2.189.464 K 41 vin. kupne cene, v založno trafiko pa po konzumentski (tarijni) ceni za- računeno za 361.755 K 78 vin., od od česar je založniku pripadel trafika- ntski dobiček 24.453 K 78 v. Jam- ščina znaša 20.000 K, katere se mora položiti, preden se ponudba izroči.

**d. OMEJITEV PROMETA** v Av- striji. Na progi Dunaj — Trbiž ukinejo dvojico brzovlakov. Ustavili bodo ra- di pomanjkanja premoga tudi dvojico takozvanih D-vlakov na progi Dunaj — Trst. Ker se premogovna kriza po- ostruje, je računati z nadaljno omeji- tvijo osebnega in blagovnega prome- ta.

**d. AVSTRIJSKA LETALA UNI- CUJEJO.** Dne 18. t. m. je prispel an- gleški kapetan Woodhouse s oddelkom vojakov na letališče pri Wiener-Neu- stadt, kjer so takoj pričeli z razbija- njem letal. Uničili so jih 400, čeprav je delavstvo proti temu odločno pro- testiralo. Angleži so uničili hladnokrv- no ves materijal.

**d. PROPAGANDA** monarhistov v Nemčiji. Berolinski list „Kreuzzeitung“ je izšel dne 20. t. m. zopet z geslom: „Vorwärts mit Gott für König und Va- terland!“ — V uvodniku povdarja grof Westarp, (vsenemec) da list dalje časa ni izšel pod gornjim geslom ra- di notranjepolitičnega položaja. List bo kot oster nasprotnik revolucije za- stopal interese, ki jih je zagovarjal doslej.

**d. NEMSKA VOJNA** odškodnina za Francijo. Francija zahteva od Nem- čije zavsem 218.5 milijard frankov in sicer 4.9 milijarde kot osebno odškod- nino, 12.9 milijard kot odškodnino za podporo družin, prizadetih vsled voj- ne, za vojaške vdove 60 milijard in 140.7 milijard kot odškodnino za po- škodovano in uničeno imetje.



d. **VERSKI RAZKOL** na Čehoslovaškem. Kako žalostne razmere v ver-  
skem oziru vladajo na Čehoslovaškem  
o tem razpravlja češki list „Lid“ sle-  
deče: „Sedanje razmere v čehoslova-  
ški republiki so neznosne, v naši dr-  
žavi razsaja kulturni boj, katerega je  
prištevati med najopasnejše, kolikor  
ih je dosedaj morala prestopiti katoliš-  
ka cerkev. Kati naš kulturni boj se  
bistveno razlikuje od drugih, ne le  
vsled skrajno pretkanih sredstev, ka-  
terih se poslužujejo naši verski nas-  
protniki, marveč vsled doslednosti, s  
katero se izvaja korak za korakom.  
Pekel je odprl svoje žrelo, da bi po-  
goltnil še ono, kar nas spominja na  
katoliško cerkev. Zlasti za naše šole  
se kaže boj, kakoršnega si nihče ne  
more predstavljati. Učiteljstvo deluje  
z vsemi sredstvi s satansko zlobnost-  
jo, da bi izruvalo iz sre šolske mla-  
dine zadnje korenine verskega prepri-  
čanja. Dogaja se nešteto slučajev, ko  
od 80-90 šolobiskujočih otrok enega  
razreda prisostvuje verskemu pouku  
komaj 10-15 otrok in še ti so izpostav-  
ljeni vsakemu sramotanju in žalit-  
vam. V enem samem dnevu je na o-  
krajnem glavarstvu v Toblicah pri-  
glasilo nič manj kakor 40 čeških učit-  
eljev izstop iz katoliške Cerkve. Vsak  
rop cerkvenega imetja, oskrnjevanje  
kapelic, cerkev in kipov se sme izvr-  
šiti popolnoma nekaznovano in nemo-  
teno. Kakšne sadove rodi ta verski  
boj? Ločitev zakonskih so na dnevnem  
redu, številne spolne bolezni narašča v  
strahoviti meri, tako, da že primanj-  
kuje v lekarnah tozadevnih zdravil.  
Z vse sile zahtevajo ločitev cerkve od  
države, da se odstrani iz sol vsak  
verski pouk ter da se zatrejo bogoslo-  
vna semenišča, z namenom, da se o-  
nemogoči vsak naraščaj duhovništva.  
Te žalostne razmere bodo žalibog u-  
propastile našo mlado državo!“

d. **GOVORNIŠKI REKORD** med  
evropskimi državniki je dosegel bolg.  
ministrski predsednik Stambulijski, ki  
je govoril na kongresu bolg. kmetov  
celih 15 ur o zunanji in notranji poli-  
tiki Bolgarije. Sedanji rumunski mini-  
ster pl. Isopescu-Greul, bivši posta-  
nec v avstrijskem parlamentu, je svo-  
ječasno govoril nepretrgoma 17 ur in  
je slovel v avstrijski zbornici kot naj-  
boljši govornik.

d. **DAROV** za ravne učence. G-  
spa Ana Stanger je darovala za rav-  
ne učence v Jarenini 600 K povodom  
smrti svojega soproga g. Ignaca  
Stanger, Lovci domači in iz Maribo-  
ra pa se prispevali v isti namen 350  
kron mesto venca. V hvaležnost so  
spremili učenci pokojnika na zadnji  
polji. Blagim dobrotnikom šolske mla-  
dine pa šolsko vodstvo izreka tem po-  
tom iskreno zahvalo.

d. **KATOLISKI katekizem**. Sko-  
ljski ordinarijat v Ljubljani je izdal  
nov natis katekizma v obsegu prej-  
šnjega velikega katekizma. Knjiga ob-  
sega tudi kratek pregled cerkvenega  
leta in stane mehko vezana 20 kron.  
Naroča se naravnost pri ordinarijatu.

d. **GASILSKA knjižica**, 1. in 2.  
zvezek sta ravno kar dotiskana in sta

v zalogi „Jugoslovanske gasilske zve-  
ze Ljubljana“. Knjige se naroča pri  
tajništvu Jugoslovanske gasilske zve-  
ze v Ljubljani.

**PLANINSKI VESTNIK**, letnik  
XXI. Izšla je 1. številka s sledečo  
vsebino: Ivan Mlakar, Mesečnik v  
planinah, dr. H. Tuma, Po Trenti, R.  
Maldini-Wildenhainski, Slap Plive u  
Vrbas, Rudolf Badiura, Po zimni v  
Kamniške planine, Fran Lapajne, Ko-  
krško sedlo, Cojzova koča (s sliko),  
dr. H. Tuma, Število Slovencev v  
Friuli. — Društvene vesti: Prevrat,  
Zbor delegatov, Občni zbor Osrednje-  
ga društva, Podružnice. — Obzor:  
Planinski koledar, Za varstvo priro-  
de, t. Stanislav Halik, Grob ob Tri-  
glavskem jezeru. — Celotna naročni-  
na znaša 70 kron. Naroči se pri O-  
srednjem odboru S. P. D. v Ljubljani.  
Zaključna številka za leto 1914 stane  
10 kron. R.

## Iz Ptujja.

d. **DR. TONE GOSAK** — bodoč  
ptujski župan? Javna tajnost je, da  
bodo ata Tone kandidirali za župane  
mesta Ptuj. Za doseg tega cilja se  
dr. Gosak že razpredl vse potrebne  
mreže, da vlovijo v nje volilne ribice.  
Posebno skrb imajo bodoči župan, da  
si pridobijo glasove ptujskih verižni-  
kov. To je posebne vrste umetnost. —  
Nekaj podrobnosti o tej umetnosti pri-  
hodnjič.

d. **NARODNA CITALNICA** je pri-  
redila dne 19. t. m. Strošmajerjevo  
slavnost. Prof. Sovre je razvil življen-  
sko sliko velikega jugoslovanskega  
škofa. Predavanje je bilo dobro obis-  
kano.

d. **CONRAD FURST** und Söhne  
bo odstopil prvo nadstropje svoje pa-  
lače okrajni bolniški blagajni v Ptuj  
za uradne prostore. Rad bi sprejel  
kako proletarsko družino na stanova-  
nje, a ne more, ker prvo nadstropje  
nima kuhinje. Ker pa ima okr. bolni-  
ška blagajna sedaj privatno stanova-  
nje zaseženo, bo na ta način zopet eno  
stanovanje prosto. Pa pravijo, da Ptuj  
ne čuti socialno!

d. **VENDAR ENKRAT!** Kakor smo  
slišali, je stanovanjska komisija v  
Ptuj sklenila, da bo kasernirala ptuj-  
ske advokate, to se pravi, da bo na-  
kazala v stari kasarni gospodom od-  
vetnikom prostore za pisarne. Na ta  
način bo pridobila privatnih stano-  
vanj za ravne sloje, ki jih imajo se-  
daj odvetniki „zasežena“. Pozdravlja-  
mo dobro misel ptujске stanovanjske  
komisije. Pravijo, da bodo nakazali  
veliko dvorano v kasarni več odvetni-  
kom skupaj. Kako se bodo ti gledali!  
Živio demokracija in advokatska soci-  
jalizacija!

d. **NAS OKRAJNI GLAVAR** bo  
odstopil dve sobi svojega privatnega  
stanovanja za okrajno davčno oblast.  
Na ta način bo stanovanjska komisija  
zopet pridobila eno privatno stanova-  
nje.

d. **PTUJ**, Umrli je gostilničar in  
bivši mesar Blažič. — Dne 19. febru-  
arja je umrla gospa Stefanija Mur-

schelz, soproga kamnoseka in špedi-  
terja, v 40. letu.

d. **MESAR IN HOTELIR KOS-  
SAR** (Koser) v Ptuj ne more prebo-  
teti, da je Ptuj prišel pod Jugoslavijo.  
Mož zabavlja povsod, kamor pride —  
čez nove uredbe. Priporočamo Koser-  
ju, naj se raje briga za nekaj druge-  
ga v svoji bližini. Saj veste, gospo-  
Koser, kaj vam hočemo s tem poveda-  
ti. Na svidenje, prijatelj Nemške Av-  
strije!

d. **GOSPODINJSKI TECAJ** v Ptuj.  
Na prošnjo ptujskega okrajnega  
zastopa je poverjeništvu za kmetijstvo  
odločilo, da se vrši v Ptuj gospodinjski  
tecaj in sicer od dne 15. marca do  
30. aprila 1921, ako se bo javilo po-  
voljno število kmetijskih deklet, katerim  
je ta tečaj namenjen. Prijave spreje-  
mata gg. Ljudevit Sagadin, tajnik na  
okrajnem zastopu, in Josip Zupane-  
vinarski inštruktor v Narodnem domu.  
Opozarjamo naše kmetovalce, da poš-  
ljejo v ta gospodinjski tečaj, ki se bo  
vršil že s 15. marcem, svoje hčere, da  
se izobrazijo v gospodinjstvu. Pouk je  
brezplačen, za stanovanje in hrano si  
morajo učenke same skrbeti. Iz tega  
razloga naj se v ta tečaj javijo samo  
kmetjska dekleta iz bližnje okolice pri-  
Ptuj, ki bodo lahko hodile domov pre-  
nočevati. Ako se bo javilo veliko šte-  
vilo učenek, tedaj se bo gospodinjski te-  
čaj razdelil na dva dela in sicer tako,  
da bodo ene učenke prišle v sedajni  
tecaj do 30. aprila, druge pa v poz-  
nejši tečaj, ki se bo še razglasil.

d. **SAJENJE TOBAKA** v ptujskem  
okraju. V nedeljo, dne 20. t. m., je bi-  
lo v Ptuj dobro obiskano predavanje  
o sajenju tobaka. Večinoma vsi nav-  
zoči kmetovalci so se izrekli, da bodo  
pričeli saditi tobak in to že letos, ker  
uvidijo, da je potrebno danes kmeto-  
valcu čim največ dohodkov, katere pa  
ravno nudi sajenje tobaka. Kdor še  
torej ni prijavil sajenje tobaka, ta naj  
nemudoma to stori pri županu svoje  
občine, ki se take prijave sprejme tu-  
di po 20. svečanu in jih pošlje na za-  
hlevano mesto.

## Iz Maribora.

d. **V NEDELJO**, 27. februarja žen-  
ske v Mariboru in okolici na protest-  
ni shod proti nesilju in nazadnjaštvu  
demokratske vlade, ki je oropala žen-  
stvo volilne pravice. Shod se vrši v  
Mariboru v dvorani Stokovne zveze  
v Splavarski ulici. Začetek točno ob  
6. uri.

d. **MUZEJSKO DRUŠTVO** (Mu-  
seumverein) ima svoj občni zbor dne  
6. marca ob 10. uri dopoldne v telo-  
vadni dekliške šole v Cankarjevi u-  
lici (vhod iz Razlagove ulice). Na dne-  
vnem redu je poročilo odborovo, volit-  
ev treh novih odbornikov in slučajno-  
sti. Osebna vabila se ne bodo pošiljala.  
Vsak član naj prinese s seboj iz-  
kaznico, oziroma sprejemnico. Zaradi  
važnosti tega društva je želeli, da se  
ga udje udeležijo v obilnem številu.

d. **VCERAJ** je bil v mariborski

stolnici inštaliran novi stolni dekan  
dr. Ivan Tomažič.

d. **ZA SLOVENSKI MARIBOR**.  
Z nekim posebnim zadovoljstvom je  
vsak dobronamerni Slovenec čital izid  
ljidskega štetja v Mariboru. Nad  
24.000 nas je Slovencev na papirju, v  
resnici pa nas je gotovo manj, oziro-  
ma več je še nemškutarije, kakor je  
potrebno. Z upravičeno žalostjo se o-  
pazuje, da se naši obrtniki še vedno  
ne morejo navaditi na slovensko govo-  
rico. Kakor nekdanj, še tudi danes sli-  
šiš nemško komando uslužbencem in  
to vprico slovenskih strank. Sloven-  
ske trafikante, javne uslužbence in de-  
lavce se najde, ki s svojimi otroki go-  
vorijo samo nemško. Samo najbolj izo-  
braženi sioji so konsekvantni in govo-  
re doma in na ulici slovenski. Nalo-  
ga teh je torej danes, da vedno in po-  
vsod energično nastopajo proti nem-  
škutarenju v javnih lokalih in trgo-  
vah. Naše ljudstvo se mora navaditi  
zopet svojega jezika. Ni treba tudi, da  
se klepeče po ulicah v nemščini. Če  
pride kdo iz Avstrije in vleče na uho  
pogovore ob času promenade, bo čisto  
zadovoljen z „nemškim“ Mariborom.  
Ne vem, ali ni naših ljudi na promena  
di ali pa hodijo tam samo Nemci, go-  
tovo je le eno, da se sliši več kot tri  
četrtine nemščine in le redkokdaj se  
ti priziblje v uho naša govorica. Opa-  
zoval sem naše služkinje, ki se pogo-  
varjajo na ulici v nemščini. Kdaj bo-  
mo nehali biti sužnji? Kdaj bo prišel  
čas, da bo tudi delavec začel čutiti  
narodno in vrgel nemščino na cesto?  
Ravno do teh se obračam danes, kaj-  
ti to je namen teh vrstic, delavci in  
obrniki, govorite doma slovenski, u-  
čite svoje otroke svojega jezika, da  
bodo otroki začeli na ulicah govoriti  
slovenski. Kajti še le takrat, ko bomo  
vaše otroke slišali v milem sloven-  
skem jeziku kramljati na cesti, še le  
takrat bo res Maribor slovenski. Naj-  
prej pa bomo to dosegli če državnim  
in mestnim uslužbencem, naj si bodo  
to že šolski sluge (n. p. šola v hiši  
mestne hranilnice) hišniki itd. odpo-  
vemo službe, kakor to delajo Nemci na  
Koroškem. Učimo se od njih.

d. **POJASNILO** o razmerah na  
mariborski bolnici. K notci „Skandali  
iz naše javne bolnice“ v 20. številki  
„Straže“ izvolite vzeti na znanje, da  
seveda nimam prav nikake zveze z  
dopisom priobčenim v „Taboru“. —  
Glede nečuvnih obdolžitev „Tabora“  
se vrši uradna preiskava in se rezul-  
tat javno razglasi. Izjavljam, da je  
vodstvo bolnice pripravljeno dati in-  
formacije vsakomur, kdor koli jih že-  
li. Maribor, dne 22. februarja 1921.  
Primarij dr. Mirko Cernič, vodja  
splošne bolnice.

d. **MARIBORSKA POLICIJA** in  
milosrčnost. V ponedeljek, dne 21. fe-  
bruarja, se je vozil z jutranjim ptuj-  
skim vlakom iz Maribora mlad Prek-  
murec, ki je preстал v Mariboru osem-  
mesečno ječo. Prekmurec je bil 1. 1920  
odpelnan v ječo bos. Ko je bil odpuš-  
čen na svobodo, so mu sicer dali do  
policijske stražnice čevlje, a na straž-  
nici je ubogi Prekmurec moral sezuti

## Moj stric in moj župnik.

Iz francoščine prevedel Paulus.

(Dalje.)

Dolgo v noč sem slonela pri oknu.  
Zrla sem v temne sence visokih dre-  
ves Pavla in sladko sanjala. Tukaj  
se bom veselila in smejala, tukaj bom  
plakala in obupovala, — in ta se bo  
nad menoj izpolnila moja usoda!

Tako srečna sem bila, da je bil  
moj župnik tisti večer v mojem spo-  
minu komaj vidna točka.

IX.

Ntkar zagotavlja ne sodite, da  
sem lahkomišelnica ali pa nestanovitna,  
kajti moja pozabljivost je bila le tre-  
gurna in že tretji dan po prihodu v  
Favol sem pisala župniku tole pismo:

„Moj ljubi gospod župnik!“

Toliko Vam imam povedati, toliko  
novic razložiti, toliko tajnosti zaupati,  
da ne vem, kje bi začela. Vedite, da  
je nebo tukaj mnogo lepše nego v  
Buissonu, da so drevesa veliko večja  
in svetlejša bolj sveže, da je tukaj vsa-  
ka stvarca polna veselja, da je takle  
stric inženirna iznajdba in da je moja  
sestrice lepa ko boginja. Le govorite  
le kregajte me in pridigujte mi, moj  
dragi gospod župnik, ampak izhili mi

ne bodele iz glave, da je bil Franc I.  
prav pameten človek, ako je ljubil ta-  
ko lepe ženske, kakor je Blanka do  
Pavol. Se Vi, gospod župnik, še Vi bi  
se zaljubili vanjo, ko bi jo videli!  
Pa priznam Vam, da me njen kraljev-  
ski ponos nekoliko plaši, mene, ki me  
ne plaši nobena druga reč. In potem  
— velika je. Zelela bi si, da je majh-  
na, to bi me potolažilo, dasiravno se-  
daj že prav dobro vem, da je moje te-  
lo, četudi drobno, vendar polno in e-  
legantno in popolnoma sorazmerno.  
Pa vsekako, nekaj centimetrov več k  
moji višini, vprašam Vas, kaj bi bilo  
to zalogo ljubemu Bogu? Priznajta  
gospod župnik, da je dobri Bog véasi  
nekoliko nedosleden!

O stricu Vam ne bom pravila to-  
znato ga. Vam pa, da ga bom ljubila  
in si osvojila njegovo srce. Zelo sre-  
čen je, kdor ima lep obraz, ljubi go-  
spod župnik! Večja sreča je to, nego  
ste mi Vi sploh kdaj hoteli priznati.  
Vsakomur dopada lep obraz, in ko  
bom kedaj stara mati, bom pripravde-  
vala svojim vnukom, da je ta bila pr-  
va radostna resnica, ki sem jo razkr-  
la, ko sem stopila v življenje. Pa do  
čistihdob je še čas.

Ceravno hium iz enega iznenade-  
nja v drugo, sem se že čisto priva-  
n

la Pavolu in njegovemu razkošju. Ta  
vendar bi še véasi kriknila od začu-  
denja, če bi se ne bala, da se osme-  
šim. Skrivam svoja čuvstva, toda vam  
dragi gospod župnik, smem zaupno  
povedati, da sem mnogokrat čisto o-  
šarala.

Včeraj smo šli v mesto V., da bi  
si nakupila perila in obleke. Kar mi  
ja sešila Suzana, je na vsak način  
strašno! Ne varajva se, ubogi gos-  
pod župnik! Občudovali ste sicer mar-  
sikatero mojo obleko, toda oblečena  
sem bila kakor strašilo, pravo straši-  
lo!

A, mesto! To je nekaj veselega!  
Vsa iz sebe sem bila, vse sem občuo-  
vala, ulice, izložbe, trgovine, patače,  
cerkve — —! In Blanka se mi je sme-  
jala! Rekla je, da je V. gnezdo vrh  
nribe. In kaj naj rečem potem o Buis-  
sonu?

Tri ure smo se mudili pri kroja-  
nici in modistki, nato pa je šla sestr-  
ica k spovedi. Zelo je namreč počelo-  
na. Mene pa je s služabnico poslala  
nakupovat. Stric mi je dal denarja,  
da si kupim potrebnih in praktičnih  
stvari. Mislite, da ne vem, kaj je po-  
trebno in praktično? Najprvo sem ste-  
kla k slaščičarju in si napojila že-

ledec s sladkarijami. Ponižno se ob-  
ložim, gospod župnik, da sem vsa m-  
tva na slaščice. Ko sem se vdajala te-  
mu koristnemu in prijetnemu poslu-  
hu priznajte, da je končno važna dol-  
žnost, hraniti naše umrljivo telo! —  
sem zapazila prelepe reči, ki jih je i-  
mel napredaj trgovec oustran ulice.  
Kaj sem šla k njemu in kupila dvain-  
štrideset možicelnov iz gline, vse  
njegovo zalogo. Nazadnje nisem ime-  
la niti vinarja več in še globoko sem  
se zadolžila, kar pa mi dela malo skr-  
bi, ker sem bogata. Sestrice na se je  
na vsa usta smejala, stric pa me je  
kregal. Dopovedaval mi je, da mora  
razum vladati ljudi, velike in male,  
da je koristen starim in mladim in da  
brez razuma človek uganja neumno-  
sti. Na primer: kupi si dvainštride-  
set glinastih možicelnov, namesto da  
bi si omislil nogavice in srajce. Po-  
slušala sem pridigo s potrjim in poni-  
žnim obrazom, ljubi gospod župnik,  
ampak k sklepu, ki je bil pri moji ve-  
ri, prav dober, je nadevala moja domi-  
ljiva razumu sloko, suho telo, dolg,  
resimo rimski nos, koščen, siten ob-  
raz in ta oseba je bila tako zelo po-  
dobna moji rajni teti, da mi je mah po-  
stal razum skrajno zopern.

Dalje prihodnjič.



čevlje. Bosega so nato milostno odpustili v mrzli svet. Popolnoma bos je ta Prekmurec nadaljeval pot proti domu. Za vlak je imel denarja samo do Ptuj. Sopotnikom se je smilil in so mu dali nekaj denarja, da bi si v Ptuj oskrbel čevlje. Revček je imel popolnoma modre in otečene noge. Trikratna „Slava“ milosrčnosti mariborske policije.

d DR. MRAVLAGG ne bo več advokat v Mariboru. Kakor zvemo, je advokatska zbornica v Ljubljani s 24. t. m. prepovedala Mravlaggu izvrševati odvetniške posle. Mlini advokatske zbornice so mleti tokrat presneto počasi.

d JUGOSLOVENSKA MATICA, podružnica Maribor je imela v letu 1920 dohodkov 168.027 K 80 v in izdatkov 167.903 K, skupaj torej denarnega prometa 336.530 K 80 v. Prejemki obstoje iz dobrotornine po 8000 K, članarine po 26.034 K, darovov po 8460 K 68 v, obresti naloženega denarja po 1171 K 20 v, skupička za brošuro in razglednice 2474 K, dohodkov veselice 77.560 K 12 v in dvigov naloženega denarja po 44.927 K 80 v. Izdatke pa tvorijo nabava inventarja 1140 K, pisarniške potrebščine 2290 K 60 v, uslužbenici 5334 K 90 v, za Koroško 19.490 K, razni stroški 1571 K 20 v, veselice 47.018 K 50 v, naložbe denarja 91.057 K 80 v. Koncem leta 1920 je imela podružnica 724 K 80 v v gotovini in 46.130 K naloženega denarja. — J. Novak, t. č. blagajnik.

d MARIBORSKIM REKRUTOM. Vsi v Mariboru stalno bivajoči mladenci rojstnega letnika 1901 se pozivajo, da se radi vpisa v rekrutni seznam zglasijo pri mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu št. 5, v naslednjem redu: 1. dne 24. februarja t. l. mladenci z začetnicami A—J priimka, 2. dne 25. februarja t. l. mladenci z začetnicami K—P priimka, 3. dne 26. februarja t. l. mladenci z začetnicami R—Z priimka. Popisovanje se vrši v navedenih dnevih od 8. do 14. ure. Seboj mora vsakreri pozvanih mladencev prinesiti na rojstvo domovinstvo, državljanstvo in istovetnost (identiteto) nanašajoče se dokumente. Mladenci, ki bi se točno v določenem roku ali pa sploh ne odzvali, bo čimnastrojše kaznovan.

MARIBORSKA PODRUŽNICA SPD naznanja svojim članom, ki še niso plačali članarino za leto 1921, da to nemudoma store, ker se mora glasom pravil s koncem marca prenehati z izdajo izkaznic. — Kdor želi Plan. Vestnik, katerega 1. številka je že izšla, naj istega naroči naravnost pri Osrednjem odboru v Ljubljani ter vpošlje pripadajoči znesek 70 K. — Blagajnik.

d RIBARSKO OKRAJNO društvo „Stajerska dravska dolina“ razlanja vsem članom, da se vrši mesečno zborovanje v četrtek dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni „Pri ježu“ (Vetrinjska ulica) na katerem se bo razglasil novi red glede ribarstva v postrvnih potokih.

## Orlovski vestnik.

o CELJE. Prihodnji fantovski sestanek se vrši 1. marca točno ob 7. uri zvečer pri Belem volu. Po sestanku je redna predsedstvena seja. Ker se bodo na sestanku obravnavale važne stvari opozarjam brate, da se ista ga vsi udeležijo. — Predsednik.

o GIBANJE POSAVSKIH ORLIC. Kdor misli, da v Rajhenburgu spimo spanje pravičnega, se zelo moti. Odkar se je pri nas ustanovil Orliški krožek, ki krasno uspeva pod vrhim vodstvom J. Kovačiča, vlada prav

živahno življenje v naši celi fari, posebno ker se vršijo redni dekliški sestanki, v največjo jezo naših rdečih! Mnogo sicer dobrih deklet bi vstopilo v našo organizacijo, pa se boje, češ, „kaj bodo pa ljudje rekli.“ Značajna in navdušena mladenka ne bo gledala, kaj porečejo ljudje, ampak bo ponosna na svoj naslov, da je Orlica. Zavedne slovenske mladenke, vse v orliško organizacijo! Pokažite nasprotnikom, da se jih prav nič ne bojite, kaj porečejo na to, akoravno jim že jeza prekipava. Vsaka poštena mladenka naj bi postala Orlica! Čuditi se pa moramo onim staršem, ki svojim hčerkam branijo vstop k Orlicam; meneč, da jih obvarujejo s tem bogzna kake nesreče, med tem, ko bi jim po gostilnan in plesih mogoče ne branili. Starši, pustite svoje hčerke v naše vrste; tu se jim nudi poštena zabava in pošteno razvedrilo, pa tudi potrebne ga znanja za poznejše življenje si tu lahko poljubno nabirajo. Bog živi! — Orlica iz Rajhenburga.

o POHORSKO orlovsko okrožje je imelo v nedeljo 20. t. m. ustanovni občni zbor. Predsednikom je bil izvoljen br. St. Stojšer, kaplan v Ribnici, tajnikom br. Ivan Pušnik in načelnikom br. Miklavc Lipoc.

o TELOVADNI ODSEK OREL v Sv. Barbari v Slov. gor. ima v nedeljo 27. februarja po pozni maši svoj prvi redni obnem ustanovni občni zbor. Bratje člani in prijatelji iskreno vabljeni. — Bog živi!

o TEL. KROŽEK ORLIC Maribor je imel v nedeljo 10. t. m. svoj 2. redni občni zbor. — Konstituiral se je nov odbor in nov vadijski zbor, ki je v svoji skupni seji dne 21. t. m. položil temelje k intenzivnemu nadaljnjemu delu. — Sestre, z navdušenjem na čelo! Bog živi!

o TELOVADNI KROŽEK Orlica ima danes ob 7. uri zvečer v samostanu č. školskih sester svoj 4. dekliški večer. Sestre so pod disciplino dolžne priti. Bog živi!

o TELOVADNI ODSEK OREL Maribor ima svoj 5. fantovski večer v ponedeljek 28. februarja ob 8. uri v društvenem prostoru. Bratje in sestre pridite! — Prav iskreno vabljeni tudi bratje podporni člani in vsi prijatelji naše mladine!

## Narodno gospodarstvo.

g OCARINJENJE po minimalni tarifi pri poštnih paketih. Carinarna nas je obvestila, da ona carini pošne rakete, ki pridejo iz inozemstva, po minimalni tarifi le tedaj, ako je poštni sremnici priloženo uverjenje o izvira blaga. V slučaju, da tega uverjenja ni, se vse carini po maksimalni tarifi. Ob enem se tudi vse prizadete obvesti, da z Nemčijo še ni sklenjen trgovinski dogovor in se torej carini tako blago vedno po maksimalni tarifi. — Trgovski gremil.

g ENO IN DVEKRONSKI bankovci. Finančno ministstvo je odredilo, da ne sme nobena državna blagajna od enega in istega vlagatelja sprejeti naenkrat več kot 50 K v eno in dve kroonskih bankovcih. Sprejemati se bodo samo bankovci, opremljeni z žigi kompetentnih o'lasti. Nežigosanih in z dvoumtni žigi opremljenih bankovcev ne bodo sprejemali; v najkrajšem času jih bodo vzeli iz prometa.

g VREDNOST DENARJA. Ameriški dolar stane 146—147 naših kron za 100 avstrijskih kron plačš 22—22½ naših kron, za eno laško liro plačš 5 kron 28 v do 5 kron 30 vinarjev v našem denarju, 100 čehoslovaških kron stane 178—180 naših kron, 1 francoski frank stane 10 kron 75 v.

narjev v našem denarju, za 100 nemških mark plačš 238—240 jugoslovaških kron.

## Dopisi.

SV. PETER v Sav. dolini. Eden izmed ožjih prijateljev nadučitelja Senica ima navado, da se predstavlja. „Jaz sem poglavar ponočnjakov za nemur in nered“. In ta Jožef Zajc je v Senicovih rokah orodje zoper župnika! Zares dični je Senica, ki vzgojuje take vrle poglavarje v Kormelovi shodnici.

ST. PETER v Sav. dol. Nadučitelj Robert Senica je sprosil pri glavarstvu dovoljenje za celonočno pijančevanje v Sribarovi gostilni na Novoga leta dan. V gostilni je postavil božično drevo za revne šolske otroke. Povabil je otroke, naj pridejo v gostilno po božična darila. Otroci so šli, pa božičnega drevesa niso videli; videli so pa skrajno nedostojno vedenje med nekim pijanim možkim in mlado žensko. Otroci so to doma povedali in starši se opravičeno pritožujejo, zakaj vodi Senica otroke v gostilno? Ali ni on sokriv, če se mlada deca pri takih pogledih pohujša? Ali bo o. krajni šolski svet še trpel, da vodi Senica otroke v gostilno? Starši zahtevajo odločnega koraka zoper Senico.

MOZIRJE. Pred kratkim je bilo brati v „Straži“ kakor da bi bil trgovec Rudolf Pevec naš odličen somišljenik. Mi proti njegovi družini in nje mu samemu osebno ne bomo tukaj govorili, a naš somišljenik on nikakor ni. Ob vol tvaš je napadal vse stranke, a našo najhuje in čisto po krivici. Daš je nositi „Novo dobo“ po trgu okrog in na dan volitev je izobesil na svoji hiši čez ulico plakat za dr. Kučevca. Sicer pa je starosta Sokola, in kot tak gotovo ne sodi v naše vrste. Čeravno hoče igrati pogostio dvoumno vlogo. Toliko v pojasnilo.

ROGAŠKA SLATINA. Po prevratu smo se veselili, ko smo sprememili nemško šolo-mučilnico na Slatini v narodno šolo. Toda to naše veselje ni trajalo dolgo in bili smo kmalu razočarani. Poduk na šoli je skrajno pomanjkljiv in učni uspehi so malenkostni. Že več mesecev traja poduk samo od 9. do 11. ali 12. ure in še to le vsak tretji dan. Govori se, da imajo obe učiteljici in en učitelj zaradi boleznih polletni do jst. Dobro, vse p. a. t. da vodstvo šole bi moralo poskrbeti, da bolane nadomeščajo zdravi učitelji.

ške moči. Z dobro voljo bi se, tako s mislimo, vendar le dalo nekaj ukreniti. Imamo tu mlade in čvrste učitelje, naj bi se ti v ožigled dobrih plačam, katere prejemajo, tudi nekoliko žrtvovali za našo šolsko mladino, da bi na teden nekaj ur več poučevali, kar bi bilo v interesu našega naroda in naše države. Vsak človek brez razlike stranke bi tako požrtovalnost le pozdravil. Slovenski učitelji so bili že od nekdaj na glasu kot izborni vzgojitelji, le žalostno bi bilo, ako bi si ne mogli ohraniti tega slovesa. Za zaba vo, katero si privoščijo učitelji, ga prav gotovo ne zavidamo, vsak naj stori po svojem okusu, toda biti vedno na cesti vedno povsod navzoč, kjer ni treba, vtipkavati se v vsako zadevo, ki ni zanj, je to nezdavno in vpliva skrajno slabo, učiteljstvu pa jemlje ves ugled. Gospodje učitelji! Bodite nekoliko več doma, storite nekaj iz rodoljubja in bodite prepričani, da vam bo hvaležna naša šolska mladež, ko bo odrasla — hvaležni vam bodo starši in vi boste lahko s ponosom in v prepričanju, da ste se žrtvovali v vašem vzvišenem poklicu, s ponosom zri na sadove vašega vzgojevalnega dela v šoli. Treba predvsem resnega, pozitivnega dela, ne pa, da imajo šolarji sedaj vsak trenotek pristo in ako vprašas po kakem vzroku, se ti navadno odgovorijo: „Gospod učitelj se je odpeljal.“ — Že več kot eno leto smo prenašali te naravnost neznosne razmere, toda sedaj je mera naše potrpežljivosti polna! Učitelj naj bo v prvi vrsti vzgojitelj mladine in le, ko je to dolžnost popolnoma dovršil, naj bo kaj drugega. Naša mladina se v šoli le malo nauči, pač pa vsled obilice prostega časa — pridno pohajka, kajti pride v šolo, a učitelj je odsoten — hajd na pohajkovanje! Te misli se naj smatrajo kot resen opomin, da se nagravi nezdavnim razmeram na naši šoli vendar že enkrat konec. Ako bi pa ta nasvet ostal brezvspešen, vedite, da bomo šli do skrajnosti, da napravimo konec zaostlim razmeram na naši šoli!

**Straža stane za celo leto 120 K, za pol leta 60 K, za četrt leta 30 K, mesečno 12 K. V inozemstvo stane celoletno 130 K. Ne pozabite obnove naročnine o pravem času.**

## Uradnika.

izurjenega v zemlje-knjižnem delu, v korespondenci in v knjigovodstvu. sprejme POSOJILNICA V GORNJI RADGONI. Pridnost inajo taki ki so bili v notarski ali odvetniški službi. Nastop takoj, plača po dogovoru. Prošnje naj se pošljejo najdalje do 25. februarja na na čelstvo Posojilnice. 109

Nekaj stotov dobrih fig se proda. Vpraša se v Mariboru, Koroška cesta 51. 1-2 111

Hišniki lahko zaslužijo z lahkimi delom v hiši mnogo denarja. Pojasnila daje ŠEF, Maribor Prešernova ul. 1. 1-2 108

Ceno kupite moške hlače dobre kron 120—, 190—, 230—, moške spodnje hlače K 80— in 88—, srajce pisane ali bela K 120—, 145—, 170—, hlačešina 126 cm široka 1 m K 70— do 148—, plavotisk, lep, 1 m K 40—, 45—, 48—, oksford, dober 1 m K 40—, 46—, rujava platno 1 m 34— do 40—, šifoni, fini 1 m K 42— do 50—, predpasniki za ženske K 58—, 66—, 72—, 85—, glavni robci, lepi 1 m K 30—, 36—, 42—, konjske štrange 1 par K 24—, 30—, 38—, 44—, uzde navadne in pletene K 15—, 17—, vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; dežni gumi plašč, angleški kron 1120—, žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130— do 145—, toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretna papirčke, vse vrste krtač, lasne igle, glavnice in raznega drugega blaga v zalogi

Olojzij Gnušek, Maribor, Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

JULIO

MEINL

D. D.

KAVA

ČAJ

KAKAO.

Središnjica: ZAGREB.

Podružnice:

ZAGREB, Duga ulica 6.

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 1.

MARIBOR, Gosposka ulica 7.

PEČUH, Kraljevska ulica 13.

## Novo došlo!

Slaniki. 1-2 106  
Mix-ol — Pikles.  
Aspek rdeči in bel.  
Tivolini ženi v steklenicah vsake velikosti in odprt.

Pfeferom. 1-2 106  
Kumari. 1-2 106  
Kumarice v ocetu.  
Kompoti iz brusnic.  
Povidel.

Karel Luckner, trgovec

Maribor, Gosposka ulica 5.

Kupujem 107  
čebelni vosek :  
kakor tudi suho satoje (vošine).  
Cena po dogovoru.

Ivan Triller.  
svečar, Sovenjgradec.

## Razglas.

V Zg. Sv. Kungoti pred orožniško postajo se bodo v nedeljo dne 27. febr. 1921 trjeletni konji na javni dražbi prodali, nakar se interesi opozarjajo. 1-2

Čevlje, dokolenice (gamaše), obleke, perilo, 4-10 99

tržne torbice, pot. košare vrvi, ter razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.